

Techniki Efektywnego Programowania – zadanie 2 Przeciążanie operatorów

Dlaczego wprowadzono przeciążanie operatorów?

Dla człowieka zapis $2+3=5$ jest intuicyjny i wygodny. Wyobraźmy sobie, że mamy klasę, której obiekty implementują liczby (np. bardzo duże liczby, które mogą mieć nawet kilka tysięcy cyfr). Podstawowymi operacjami, jakie będziemy wykonywać na obiektach tej klasy będą dodawanie, odejmowanie, dzielenie, mnożenie i operacja przypisania wartości. Deklaracja tej klasy może wyglądać na przykład tak:

```
#define NUMBER_DEFAULT_LENGTH 10
class CNumber
{
public:
    CNumber() {i_length = NUMBER_DEFAULT_LENGTH; pi_number = new
int[i_length];};
    ~CNumber() {delete pi_number;}

    void vSet(int iNewVal);
    void vSet(CNumber &pcNewVal);
    CNumber vAdd(CNumber &pcNewVal);
    CNumber vSub(CNumber &pcNewVal);
    CNumber vMul(CNumber &pcNewVal);
    CNumber vDiv(CNumber &pcNewVal);
    CNumber vAdd(int iNewVal);
    CNumber vSub(int iNewVal);
    CNumber vMul(int iNewVal);
    CNumber vDiv(int iNewVal);
private:
    int *pi_number;
    int i_length;
} //class CNumber
```

Zmiast wskaźnika, używana jest referencja (symbol &), która oznacza to samo, ale **w tym przypadku** upraszcza zapis. Będzie to widoczne na dalszych przykładach.

Proszę zauważyć, że zgodnie z definicją, metody `vAdd`, `vSub`, `vMul`, `vDiv` nie modyfikują obiektu na rzecz, którego zostały wywołane, tylko zwracają wynik działania. Może się to wydawać wątpliwe z punktu widzenia samej idei programowania obiektowego. Jeżeli programujemy obiektowo, to oczekujemy, że dana metoda będzie modyfikować pola obiektu na rzecz którego następuje wywołanie. Czyli można powiedzieć, że na przykład metoda dodająca powinna wyglądać tak:

„ZPR PWr – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Wrocławskiej”

```
void vAdd(CNumber &pcNewVal);
```

a jej użycie tak:

```
CNumber c_value, c_add;  
/* initialize c_value, c_add */  
c_value.vAdd(c_add);
```

Wynik dodawania w powyższym przykładzie byłby akumulowany w obiekcie `c_value`. Jednak takie wykonanie metod obsługujących arytmetykę byłoby niewygodne, dlatego zgodnie z deklaracją klasy `CNumber`, użycie będzie wyglądać tak:

```
CNumber c_result, c_value, c_add;  
/* initialize c_value, c_add */  
c_result.vSet(c_value.cAdd(c_add));
```

A operacja `cAdd`, nie będzie modyfikować obiektu `c_value`, tylko zwracać wynik kopiowany do obiektu `c_result`.

Jeżeli przy użyciu klasy `CNumber` będziemy chcieli wykonać następujące obliczenia:
 $result = (arg / 5) * 2 + arg$, gdzie arg to wartość argumentu wprowadzona przez użytkownika, to będzie to wyglądać tak:

```
CNumber c_result, c_arg;  
/* initialize c_arg */  
c_result.vSet(c_arg.cDiv(5).cMul(2).cAdd(c_arg));
```

Można uznać, że znacznie bardziej czytelny byłby zapis:

```
CNumber c_result, c_arg;  
/* initialize c_arg */  
c_result = (c_arg / 5) * 2 + c_arg;
```

Kolejną zaletą powyższego zapisu jest możliwość stosowania nawiasów i kolejności wykonania działań normalnej dla matematycznego zapisu. Można uznać, że im bardziej skomplikowane działanie, tym bardziej zapis używający nawiasów i operatorów powinien być czytelniejszy od zapisu wywołującego kolejne metody.

„ZPR PWr – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Wrocławskiej”

Przeciążanie operatorów w C++

W C++ można przeciążyć następujące operatory:

+ - * / % ^ & | ~ ! , < > <= >= ++ -- << >> == != && || += -= /= *= %= ^= &= |= <<= >>= [] () -> ->* new new[] delete delete[]

Niektóre z nich są 1-argumentowe (np. operator ++), a inne 2-argumentowe (np. operator *).

Deklaracja operatora ma postać:

```
<Typ> operator <symbol> (<parametry>);
```

Przykład dla klasy CNumber:

```
class CNumber
{
public:
    CNumber() {i_length = NUMBER_DEFAULT_LENGTH; pi_number = new
int[i_length];};
    ~CNumber() {delete pi_number;}

    void operator=(const CNumber &pcNewVal);
    CNumber operator+ (CNumber &pcNewVal);
    CNumber operator* (CNumber &pcNewVal);
    CNumber operator- (CNumber &pcNewVal);
    CNumber operator/ (CNumber &pcNewVal);
    CNumber operator+ (int iNewVal);
    CNumber operator* (int iNewVal);
    CNumber operator- (int iNewVal);
    CNumber operator/ (int iNewVal);
private:
    int *pi_number;
    int i_length;
} //class CNumber
```

Poszczególne operatory są oprogramowywane jak normalne metody i nimi właśnie są w istocie. Zapis operatorowy, zawsze sprowadza się do serii wywołań poszczególnych metod na rzecz odpowiednich obiektów. Na przykład zapis:

```
c_result = c_arg + 2;
```

Sprowadza się do wywołania:

```
c_result.operator=(c_arg.operator+(2));
```

Szczególnie istotnym operatorem jest operator przypisania (`operator=`). Podobnie jak konstruktor kopiujący, jest on definiowany niejawnie dla każdej klasy. Podobnie, jak w przypadku konstruktora kopiującego działanie domyślnego `operator=`, polega skopiowaniu wartości wszystkich pól obiektu. **Zastanów się, kiedy domyślny `operator=` jest wystarczający, a kiedy niezbędne jest zdefiniowanie własnego `operator=`.**

„ZPR PWr – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Wrocławskiej”

Zazwyczaj, przy użyciu operatorów ich argumenty pobierane są jako referencje, a wynik jest zwracany statycznie. Dzięki temu możliwy jest zapis:

```
c_result = c_arg + c_arg + 2;
```

Gdyby zamiast referencji operatory pobierały wskaźniki, to wyglądałoby to tak:

```
class CNumber
{
public:
    //...
    void operator=(const CNumber *pcNewVal);
    CNumber operator+(CNumber *pcNewVal);
    CNumber operator+(int iNewVal);
    //...
} //class CNumber
```

Użytkowanie byłoby mniej wygodne, ponieważ, choć referencja jest wskaźnikiem, to w kodzie odwołania do zmiennych będących referencjami są takie same jak do zmiennych będących obiektami. W przypadku ponierania wskaźników, użycie wyglądałoby tak:

```
c_result = &(c_arg + &(c_arg + 2));
```

Uwaga: w przypadku użycia operatorów i zwracania wyniku przez wartość (jak w powyższych przykładach) często niezbędne jest prawidłowe zdefiniowanie konstruktora kopiującego.

Jedną z wad użycia operatorów jest duża liczba tworzonych kopii obiektów. **Szczegółowa analiza jakie obiekty są tworzone, oraz kiedy zostanie przedstawiona na wykładzie.** Można i warto jednak sprawdzić to samodzielnie w ramach ćwiczeń na laboratorium.

Uwaga: Jednym z rozwiązań, które można zastosować w ramach użycia operatorów jest tzw. konstruktor przenoszący (ang. *move constructor*). Ta tematyka zostanie poruszona w ramach listy numer 5, która wprowadza elementy C++11 i C++14.

Zadanie

UWAGI:

1. Pisząc własny program można użyć innego nazewnictwa niż to przedstawione w treści zadania i w przykładach. Należy jednak użyć jakiejś spójnej konwencji kodowania, zgodnie z wymaganiami kursu.
2. Nie wolno używać wyjątków (jest to jedynie przypomnienie, wynika to wprost z zasad kursu).
3. Wolno używać wyłącznie komend ze standardu C++98

Oprogramuj klasę CNumber, która przechowuje kolejne cyfry liczby całkowitej w dynamicznie alokowanej tablicy zmiennych typu `int`. Wykonaj następujące ćwiczenia:

1. Oprogramuj `operator=(const int iValue)`, który pozwoli na wczytanie do obiektu klasy CNumber wartości typu `int`. Pamiętaj, że klasa, która alokuje dynamicznie tablicę zmiennych musi posiadać destruktor, który usunie tę tablicę.
2. Utwórz dwa obiekty klasy CNumber i zainicjuj je wartościami typu `int`. Następnie zdefiniuj `operator=` (w przykładzie `pi_table` i `i_length` to, odpowiednio, tablica przechowująca kolejne cyfry i długość tej tablicy; pamiętaj, że w swoim programie możesz używać własnego nazewnictwa), taki jak podano poniżej i wykonaj następujący program:

```
void CNumber::operator=(const CNumber &pcOther)
{
    pi_table = pcOther.pi_table;
    i_length = pcOther.i_length;
} //void CTable::operator=(CTable &pcOther)
```

```
CNumber c_num_0, c_num_1;
c_num_0 = 368;
c_num_1 = 1567;
c_num_0 = c_num_1;
```

Jak skończyło się wykonanie powyższego programu? **Dlaczego?**

3. Usuń destruktor z klasy CNumber. Czy coś się zmieniło? **Dlaczego?**
4. Napisz kod klasy CNumber tak, żeby program podany w zadaniu 2 wykonał się prawidłowo i bez wycieków pamięci.
5. Napisz metodę `string sToStr()`, która zwróci wartość obiektu klasy CNumber w formie tekstowej. Możesz wykorzystywać tę metodę do wypisywania stanu obiektów klasy CNumber na ekran.

„ZPR PWr – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Wrocławskiej”

6. Dla klasy CNumber oprogramuj operatory (co najmniej): ‘+’, ‘-’, ‘*’ i ‘/’. Każdy z operatorów ma pobierać jako argument inny obiekt klasy CNumber. Pamiętaj, że obiekty klasy CNumber mogą przechowywać bardzo duże liczby. Dlatego implementacja polegająca na zamianie wartości CNumber do `int`, przeprowadzenie operacji (na przykład mnożenia) na zmiennych typu `int`, a następnie powtórna zmiana na CNumber **jest złym rozwiązaniem i będzie uznana za całkowicie błędną**.

Uwagi:

6.1. Rozwiń klasę o przechowywanie wartości ujemnych

6.2. Dzielenie ma zwracać część całkowitą wyniku

Zalecana literatura

Jerzy Grębosz „Symfonia C++”, Wydawnictwo Edition, 2000.

Lub inna zalecana dla przedmiotu.

Binky pointer fun (<https://www.youtube.com/watch?v=5VnDaHBi8dM>)